

Przetwarzanie sygnału w interfejsach mózg - komputer. Perspektywy i ograniczenia

Dr Dariusz Zapala
Katedra Psychologii Eksperymentalnej KUL

Katedra Psychologii Eksperymentalnej,
Laboratorium Percepcji i Poznania w Katolickim
Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II

Koordynator B+R w BioVR Sp. z o. o.

Visiting scholar New York State Department of
Health (Albany, USA) oraz Hangzhou Dianzi
University (Hangzhou, Chiny)

Uczestnik grupy standaryzacyjnej IEEE EMBS
P2731 – Unified Terminology for Brain-Computer
Interfaces (UT-BCI)

Autor publikacji naukowych z zakresu komunikacji
mózg-komputer (BCI)

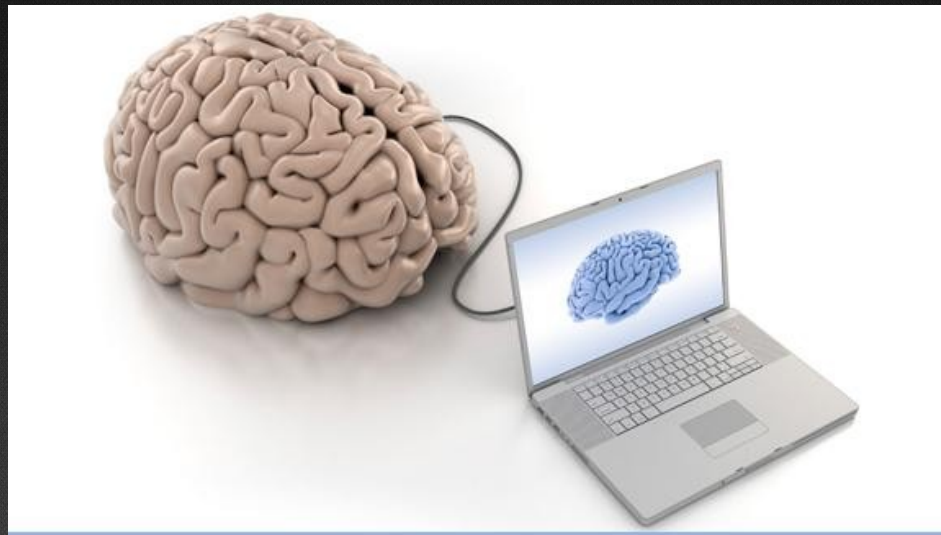

1964

Dr William Grey Walter
(1910 - 1977)

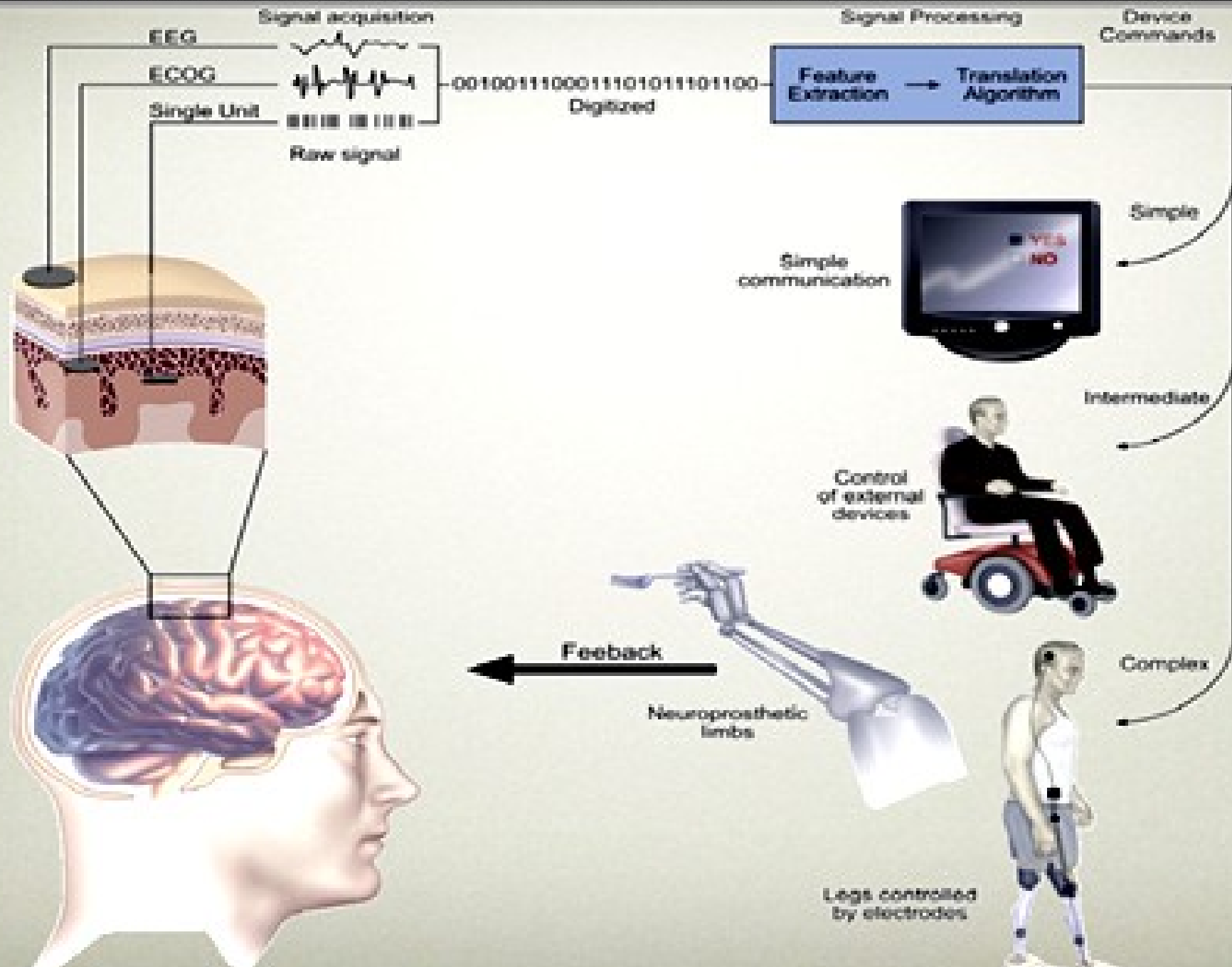

INTERFEJS MÓZG-KOMPUTER (BCI) – (ang. *Brain-Computer Interface, BCI*)- to urządzenia, które pozwalają na przesyłanie informacji z centralnego układu nerwowego z pominięciem dróg wewnątrzwydzielniczych i nerwowo-mięśniowych. Systemy BCI służą rejestracji aktywności CUN w celu kontroli innych urządzeń lub aplikacji, które:

- **zastępują,**
- **przywracają,**
- **wzmacniają** lub
- **uzupełniają**

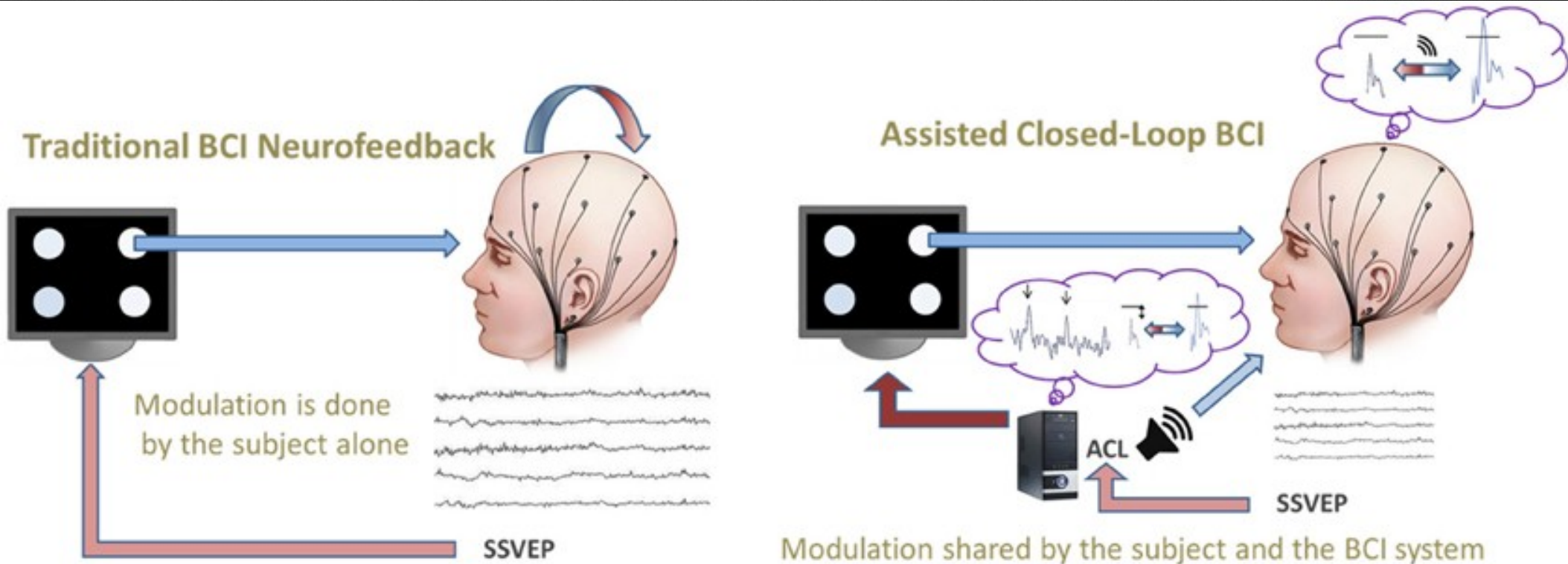
naturalne mechanizmy komunikacji z otoczeniem. Cały proces przebiega na zasadzie biologicznego sprzężenia zwrotnego (**biofeedback**), czyli interakcji pomiędzy CUN a zewnętrznym i wewnętrznym środowiskiem użytkownika.

Pęta BCI

BCI vs biofeedback

BIOFEEDBACK

Cel terapeutyczny

BCI

Urządzenie asystujące

BCI vs HCI/BNCI

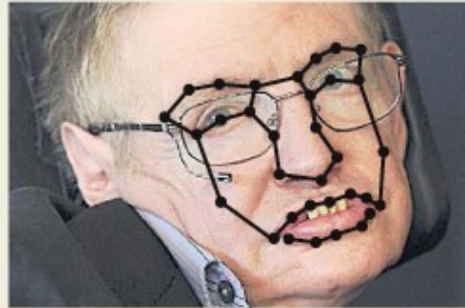
Quantum leap

- 1 Professor Hawking currently moves his cheek to control his screen via an infrared sensor in his glasses
- 2 This controls a cursor on a screen: as it moves across letters and words, he can spell out sentences

Infrared sensor

- 3 New facial recognition technology will detect other parts of his face that he can move, such as his mouth and eyebrows

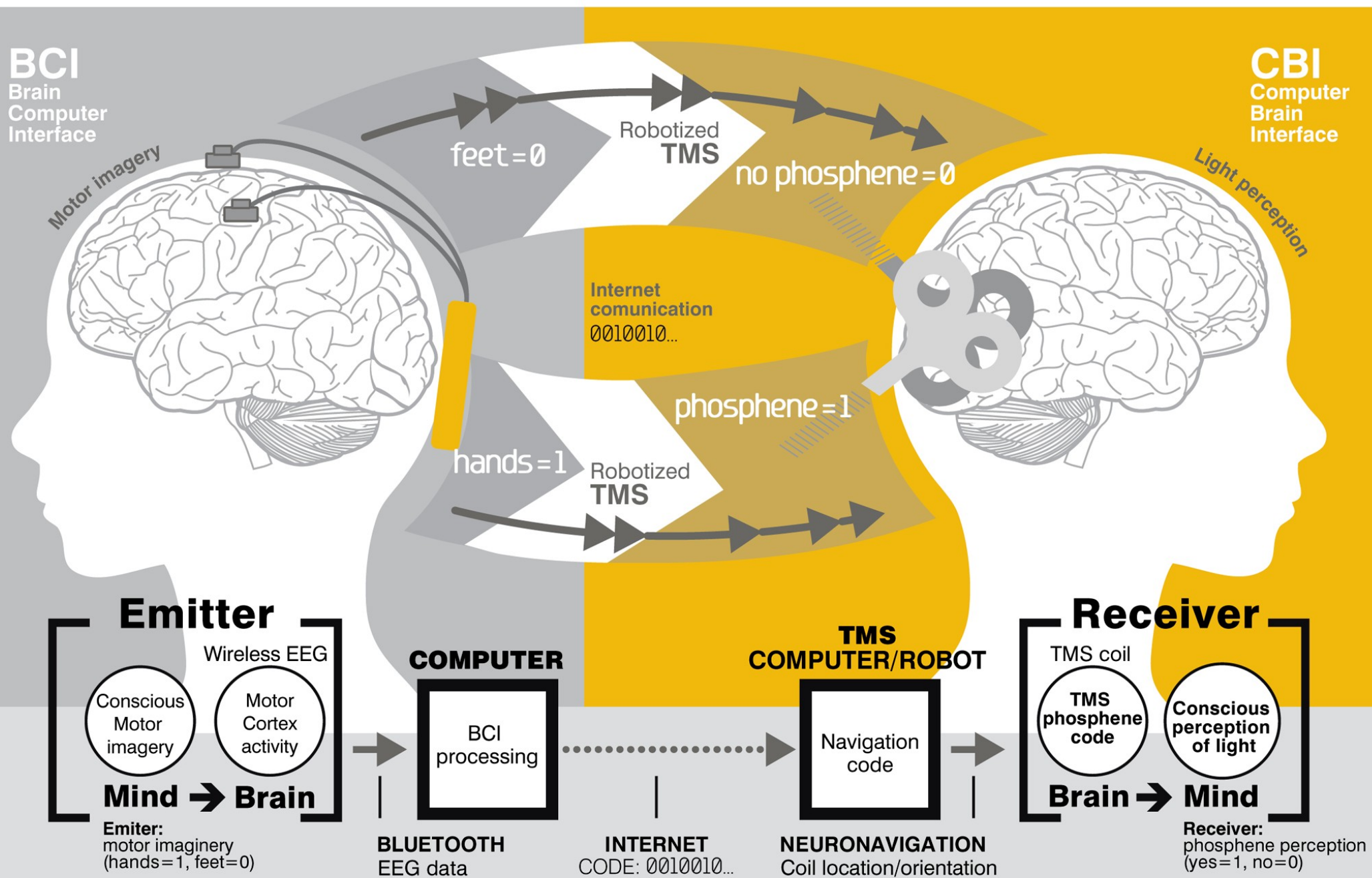

- 4 A new machine created by Intel can better predict what words Hawking is trying to spell out. Scientists hope this will increase the speed at which he can compose sentences

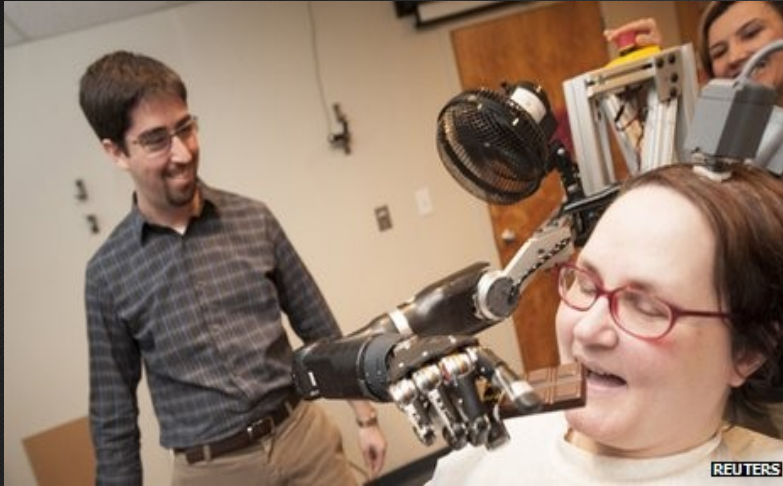

Brain-to-Brain Interface

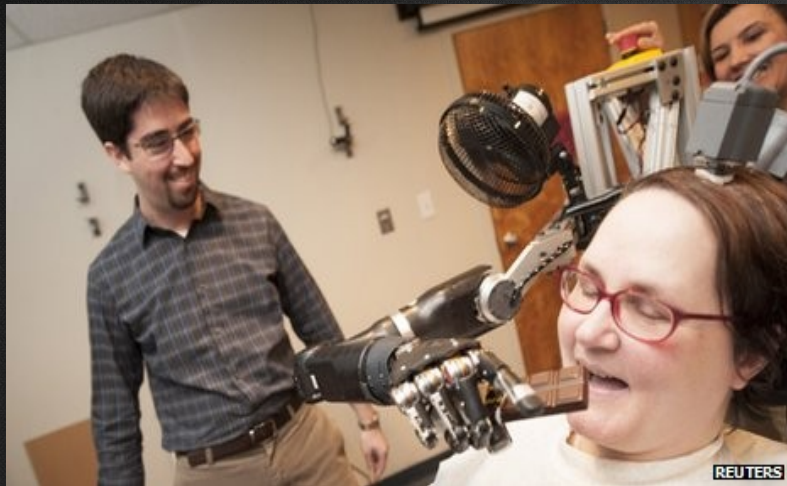
Obszary zastosowań BCI

Protezy kończyn

Obszary zastosowań BCI

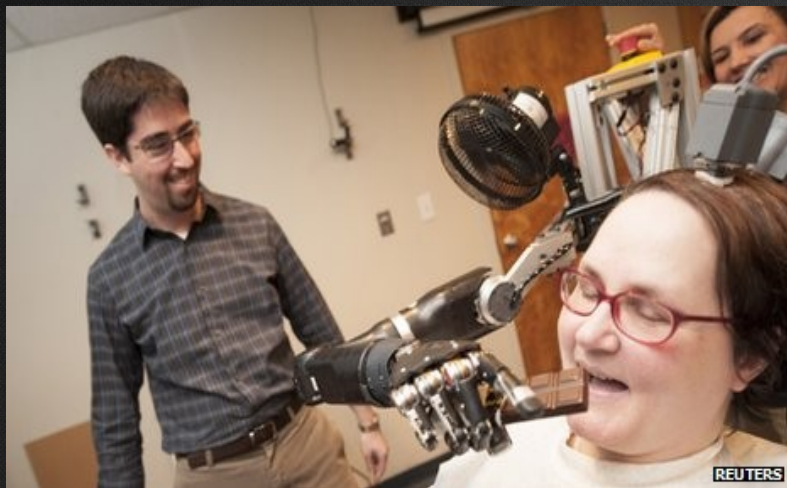
Protezy kończyn

Sterowanie wózkiem
inwalidzkim

Obszary zastosowań BCI

Protezy kończyn

Sterowanie wózkiem inwalidzkim

Komunikacja

Obszary zastosowań BCI

Neurorehabilitacja

Stwierdzenie wózkem
inwalidzkim

Komunikacja

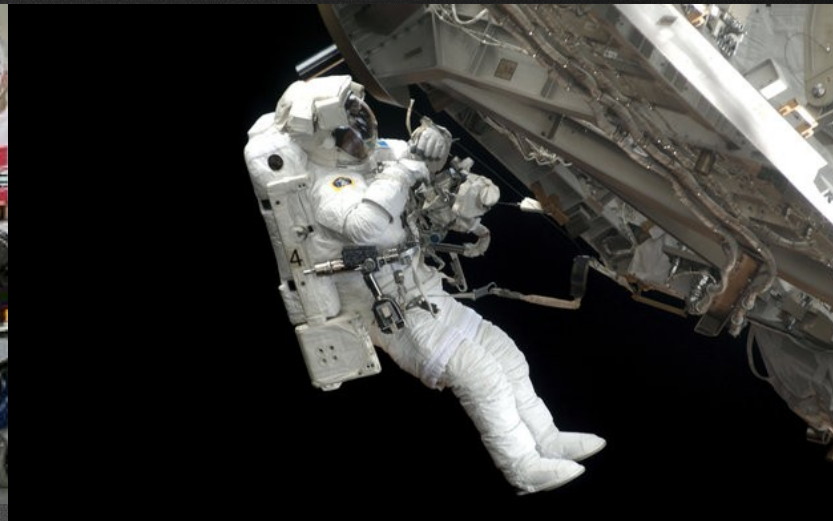
Obszary zastosowań BCI

Neurorehabilitacja

Sterowanie wózkem
inwalidzkim

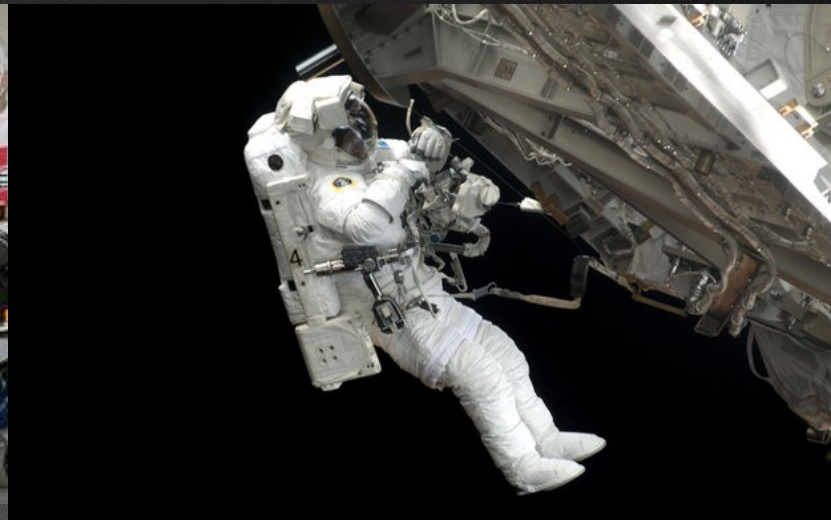
Sterowanie w trudnych
warunkach

Komunikacja

Obszary zastosowań BCI

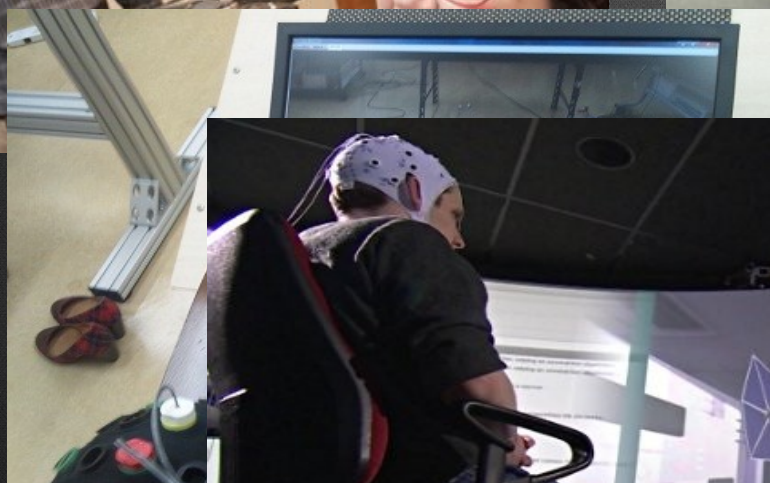
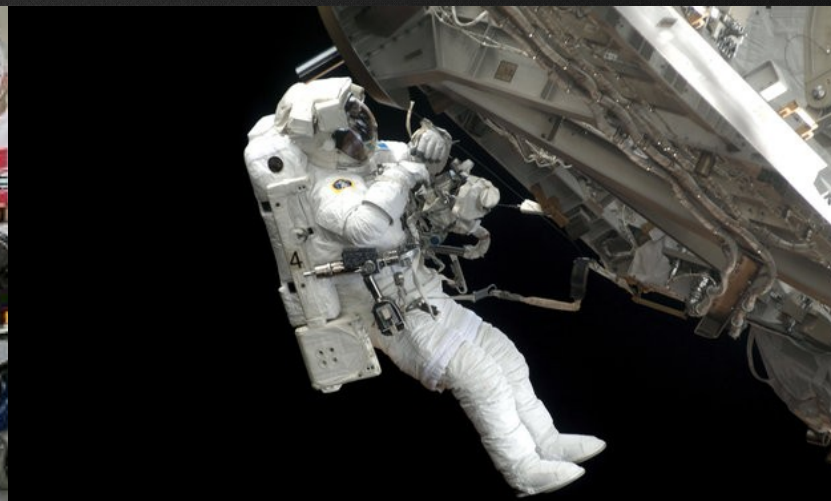
Sterowanie w trudnych warunkach

Wirtualna rzeczywistość

Obszary zastosowań BCI

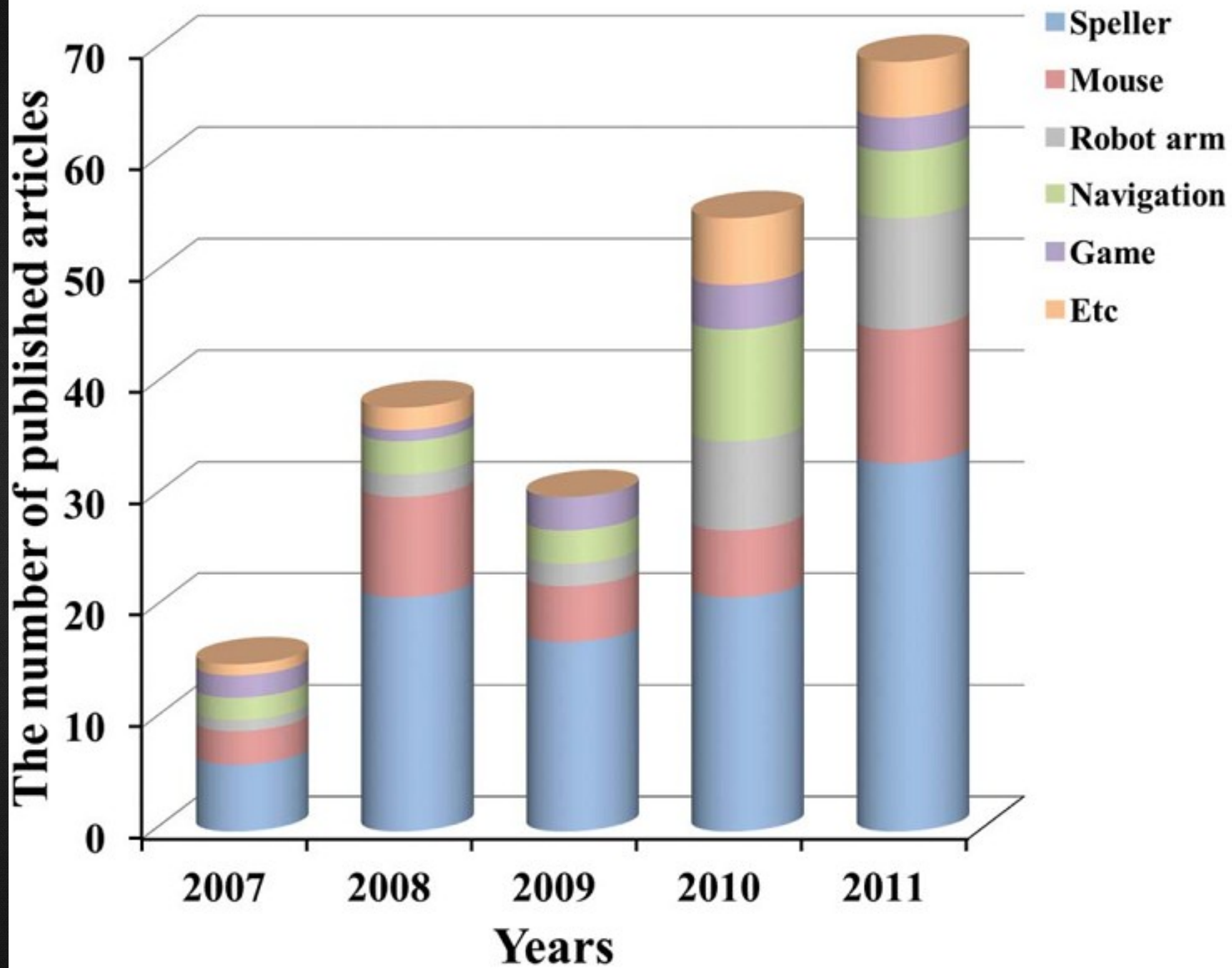

Wirtualna rzeczywistość

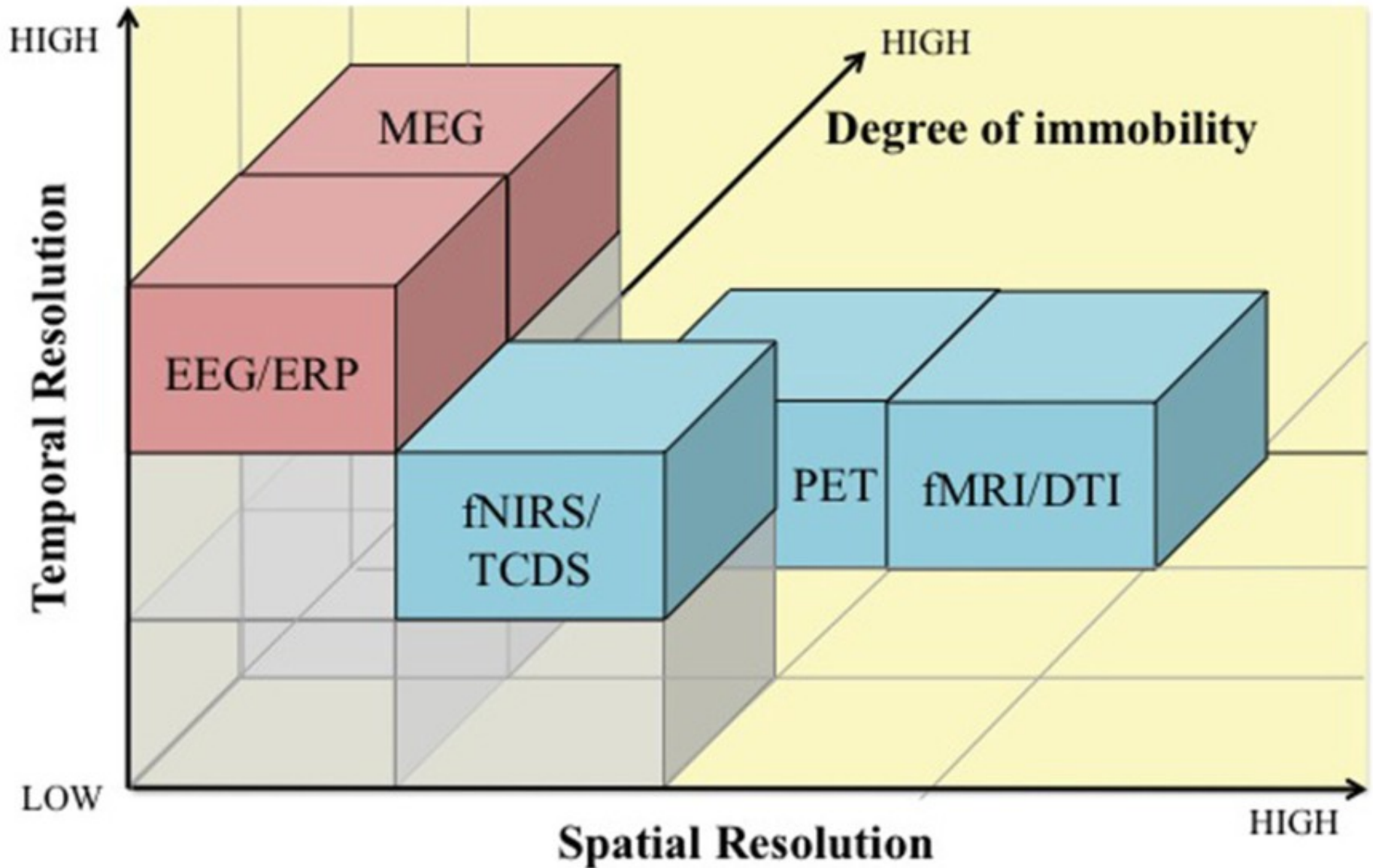
Rozrywka

Metody rejestracji pracy mózgu w BCI

I
N
W
A
Z
Y
J
N
O
Ś
Ć

Inwazyjne
Wszczepiane
bezpośrednio do
istoty szarej mózgu

Implanty mózgowie

I
N
W
A
Z
Y
J
N
O
Ś
Ć

Inwazyjne

Wszczepiane
bezpośrednio do
istoty szarej mózgu

Implanty mózgowie
(neuroprotezy)

Częściowo inwazyjne

Umieszczane na
korze mózgowej

Elektrokortykografia
ECoG

I
N
W
A
Z
Y
J
N
O
Ś
Ć

Inwazyjne

Wszczepiane
bezpośrednio do
istoty szarej mózgu

Implanty mózgowie
(neuroprotezy)

**Częściowo
inwazyjne**

Umieszczane na
korze mózgowej

Elektrokortykografia
ECoG

Nieinwazyjne

Niewymagające
interwencji
chirurgicznej

Nieinwazyjne metody
neuroobrazowania
(fMRI, MEG, fNIRS,
EEG)

I
N
W
A
Z
Y
J
N
O
Ś
Ć

Inwazyjne

Wszczepiane
bezpośrednio do
istoty szarej mózgu

Implanty mózgowie
(neuroprotezy)

**Częściowo
inwazyjne**

Umieszczane na
korze mózgowej

Elektrokortykografia
ECoG

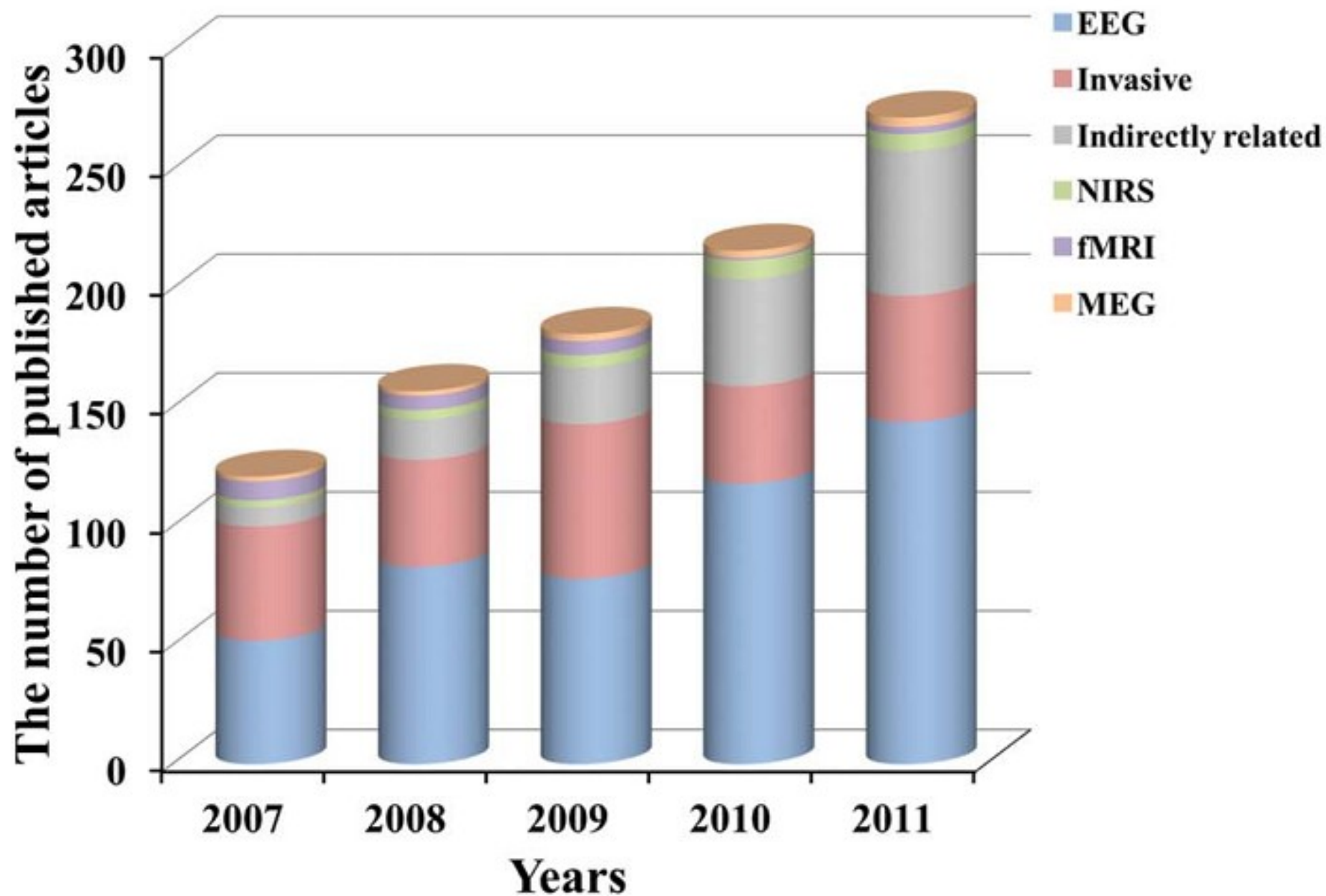
Nieinwazyjne

Niewymagające
interwencji
chirurgicznej

Nieinwazyjne metody
neuroobrazowania
(fMRI, MEG, fNIRS,
EEG)

EEG - BCI

Rodzaj analizowanego sygnału

Pasywne

Reakcja mózgu na
prezentowane bodźce

EEG - BCI

Rodzaj analizowanego sygnału

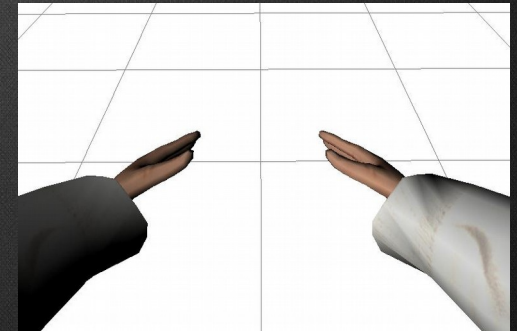
Pasywne

Reakcja mózgu na
prezentowane bodźce

Aktywne

Reakcja mózgu na wykonywaną
czynność umysłową

EEG - BCI

Rodzaj analizowanego sygnału

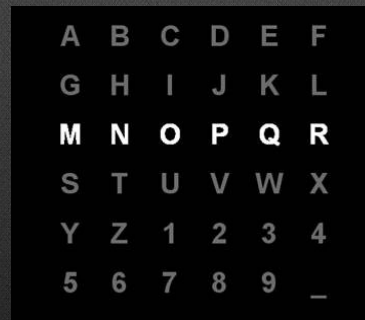
Pasywne

Reakcja mózgu na
prezentowane bodźce

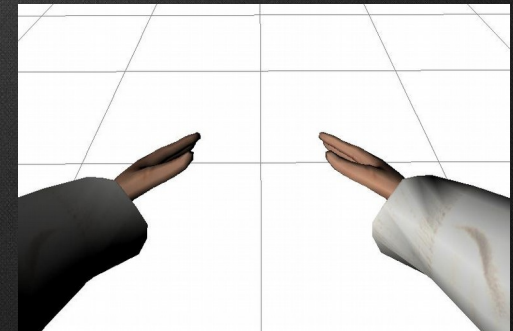
Reaktywne

Świadomie
ukierunkowana reakcja
mózgu

Aktywne

Reakcja mózgu na wykonywaną
czynność umysłową

EEG - BCI

Rodzaj analizowanego sygnału

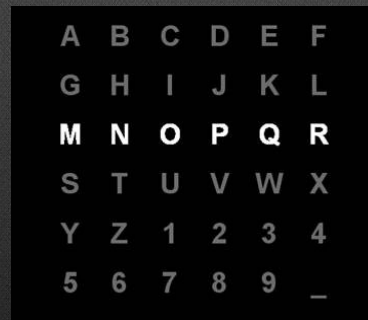
Pasywne

Reakcja mózgu na cechy prezentowanego bodźca

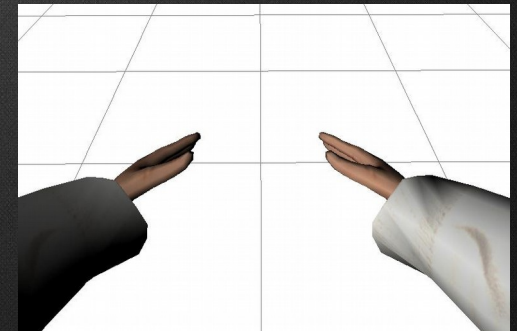
Reaktywne

Ukierunkowana reakcja mózgu

Aktywne

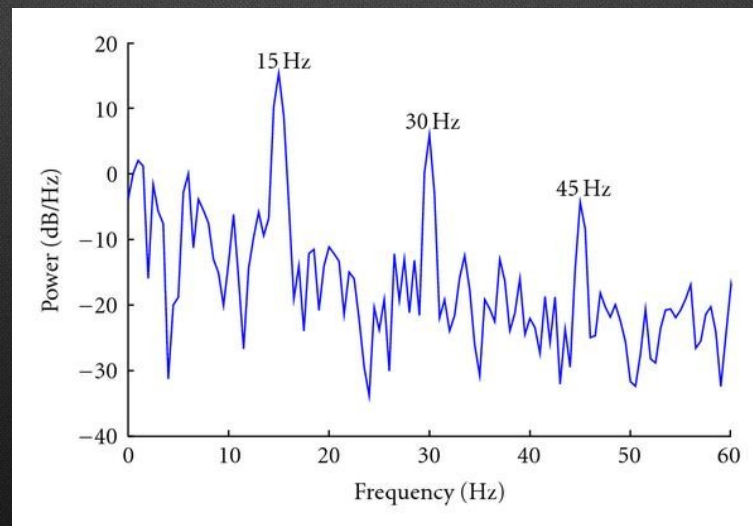
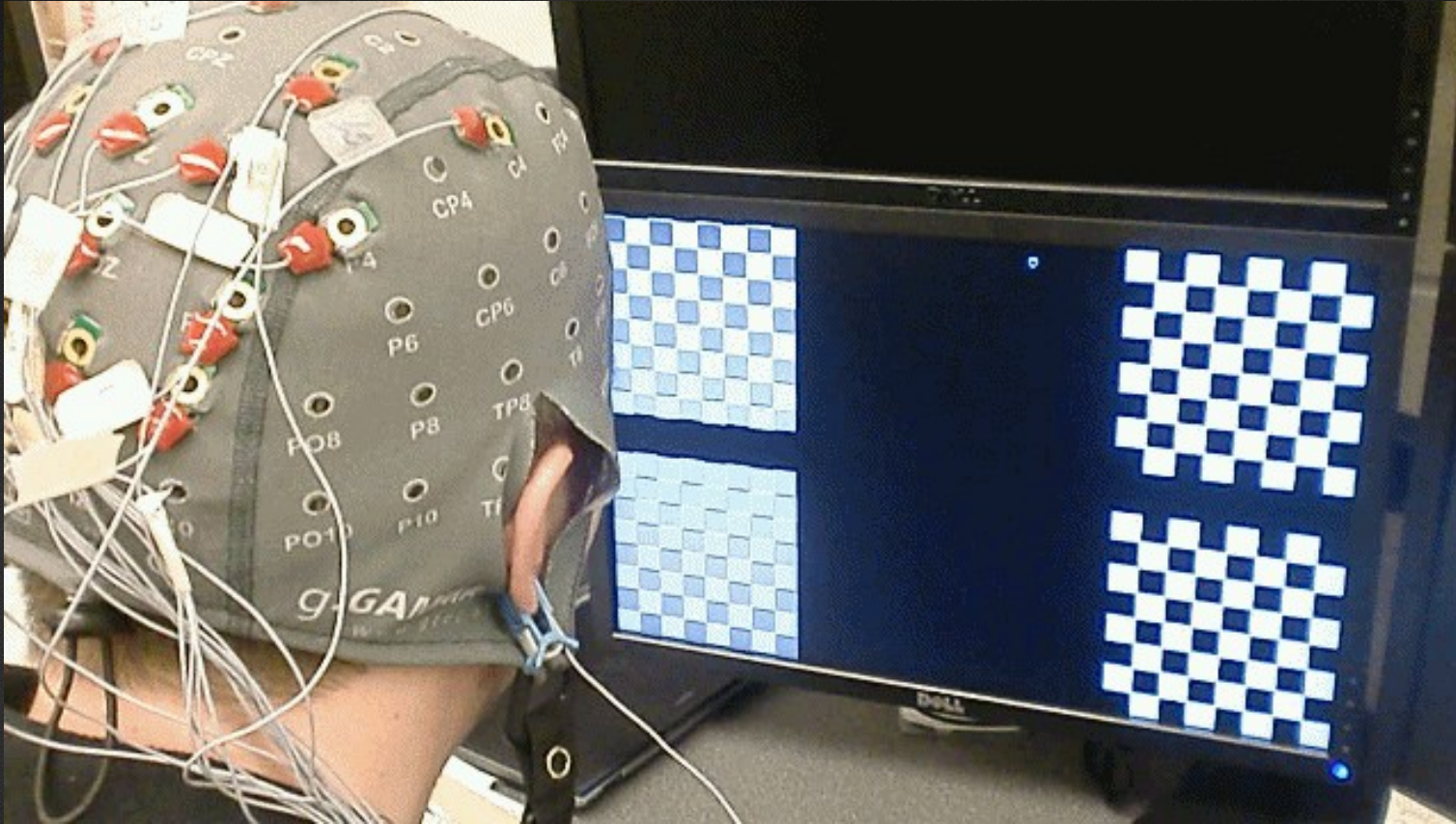
Reakcja mózgu na wykonywaną czynność umysłową

ŚWIADOMA KONTROLA

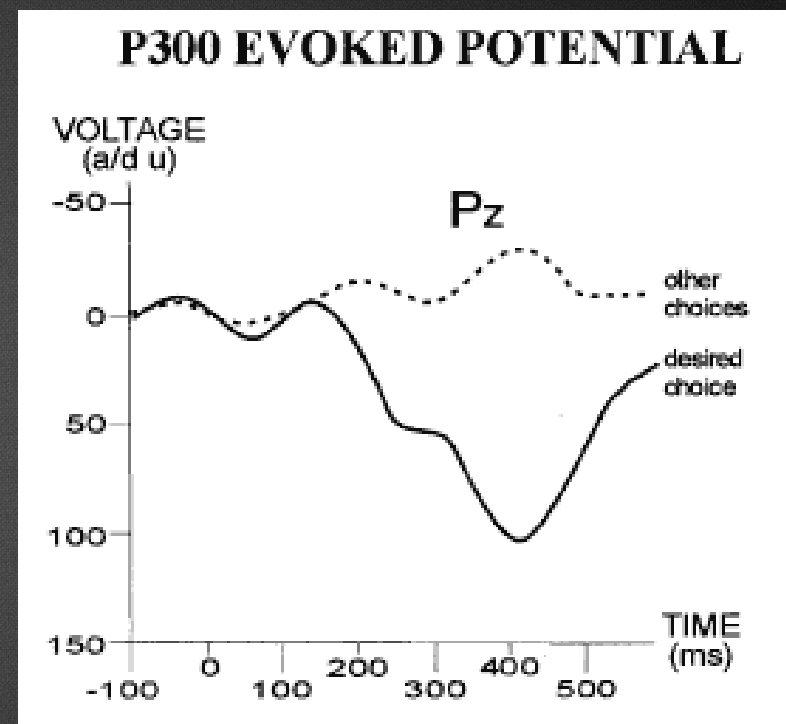
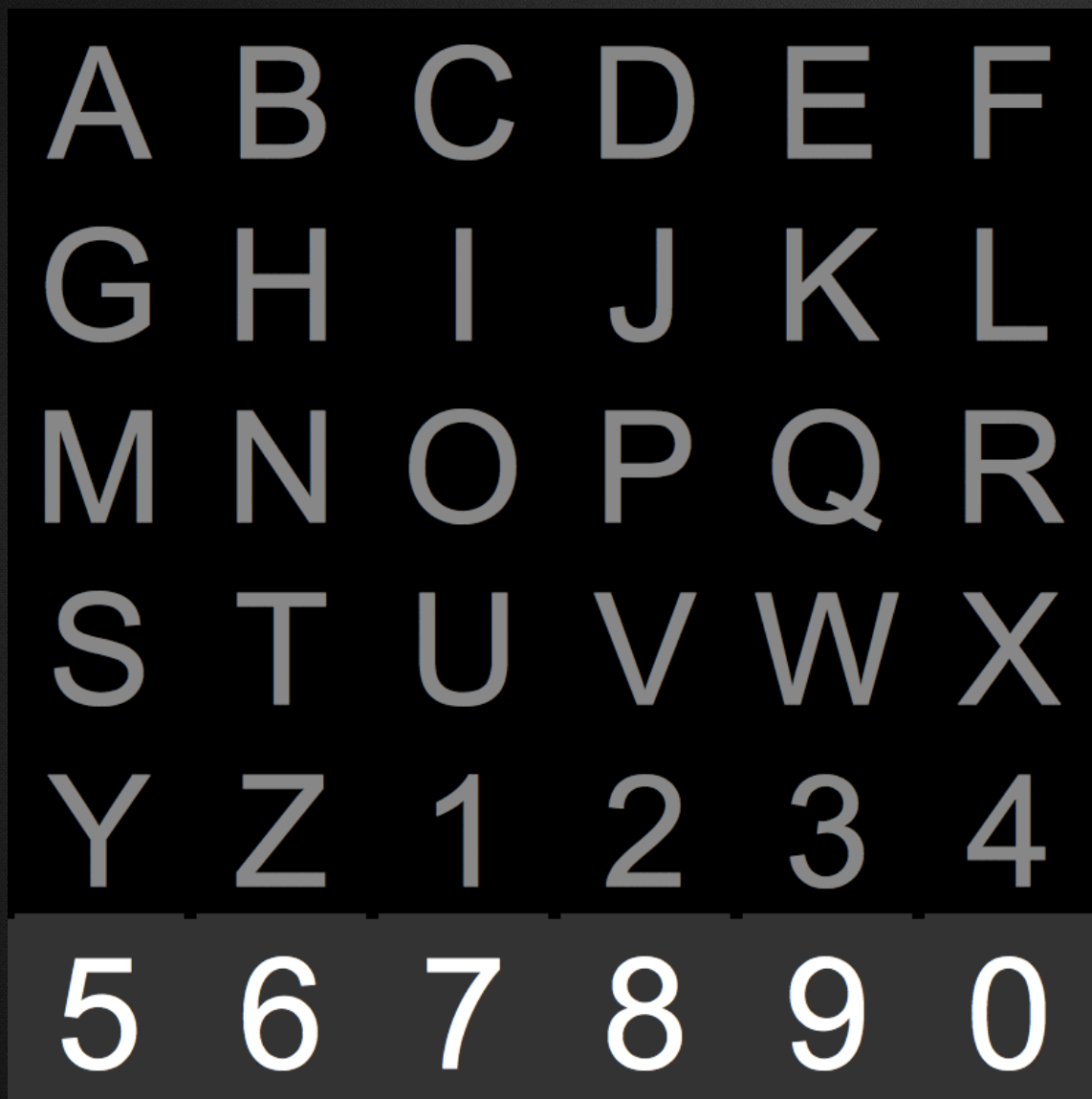

Potencjały wywołane stanu ustalonego (SSEP)

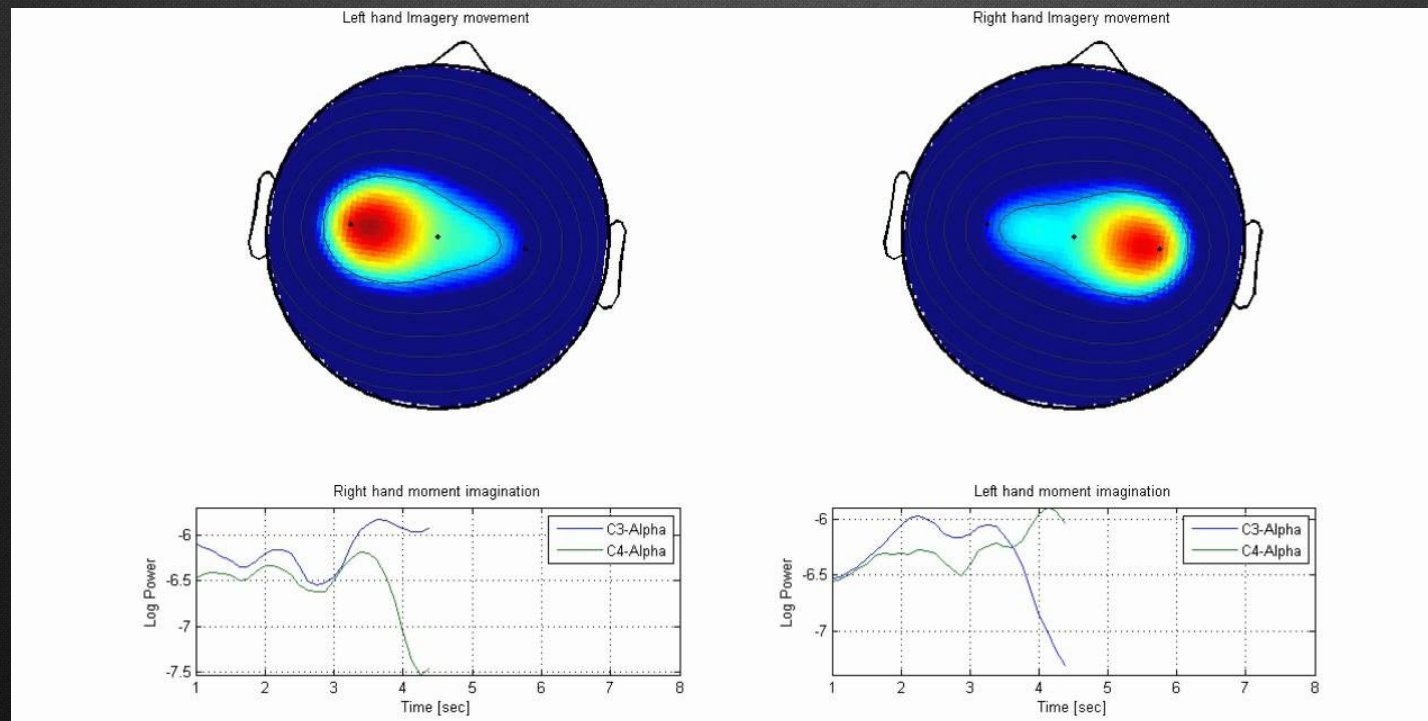
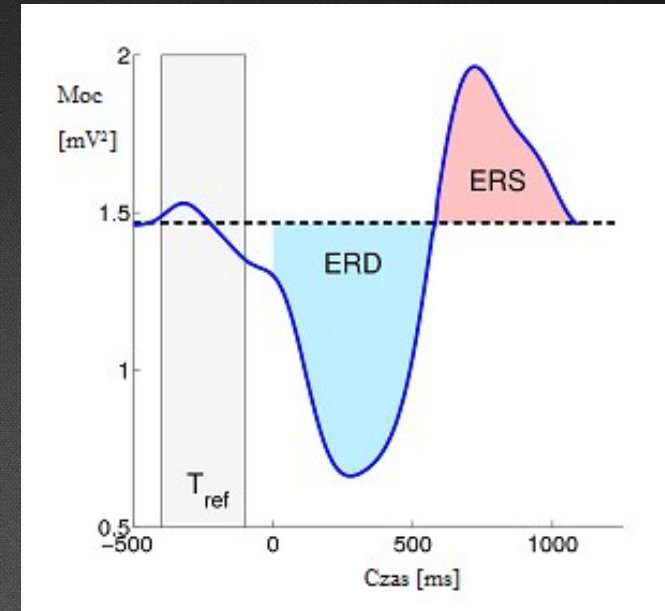
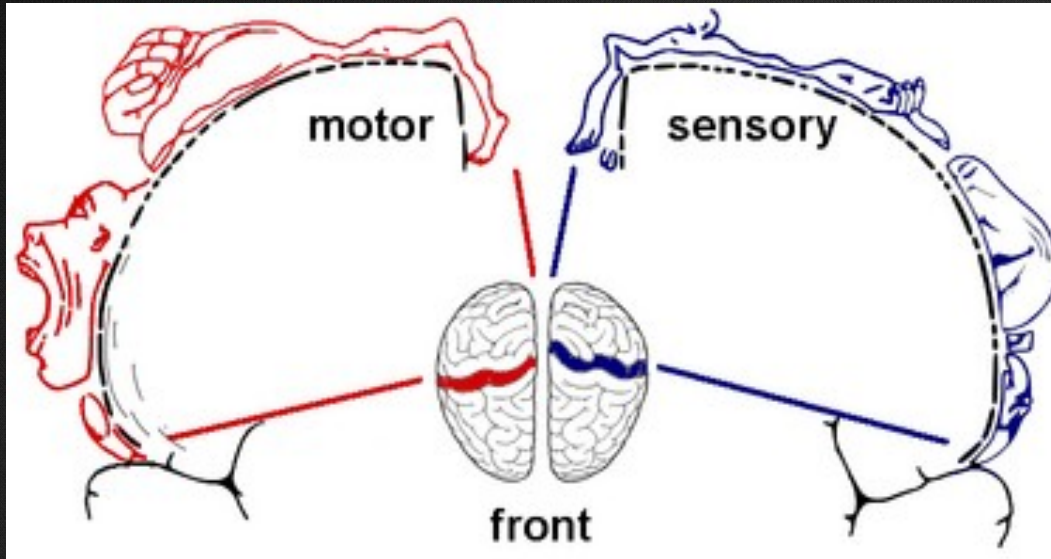

Potencjały wywołane P300

Rytmy czuciowo-ruchowe (SMR)

Motor Imagery (MI)

imagined movements:

feet

right hand

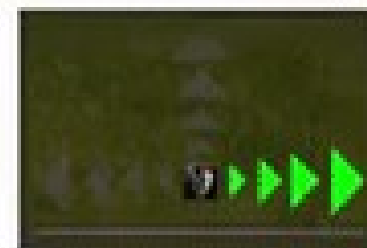
left hand

character actions:

run forward

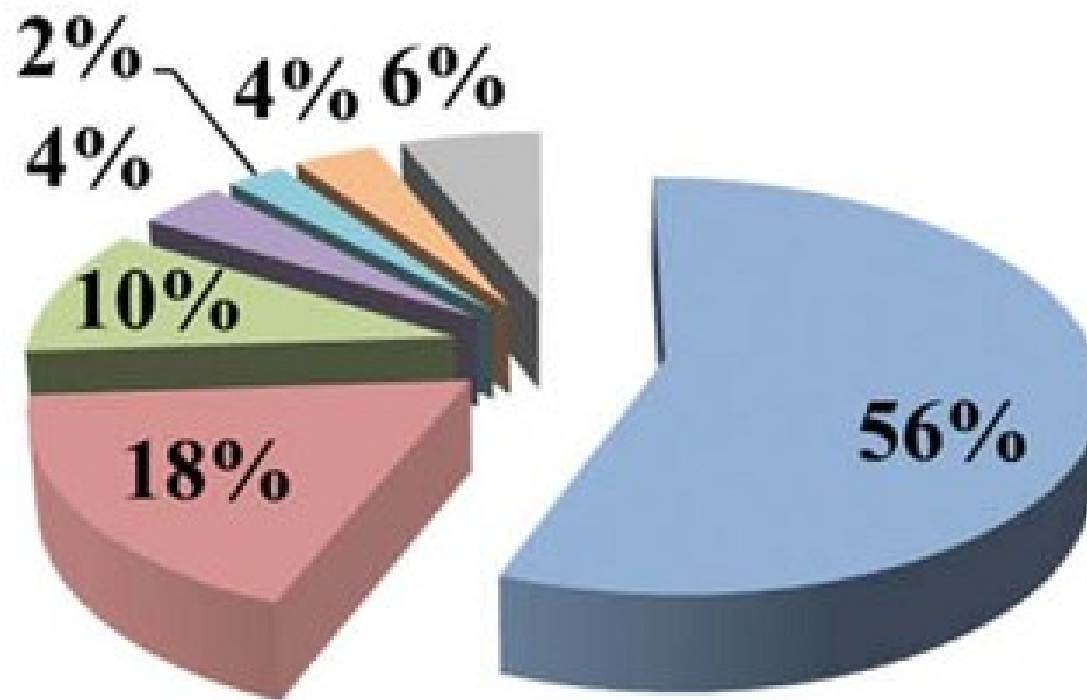
turn right

turn left

2007 - 2011

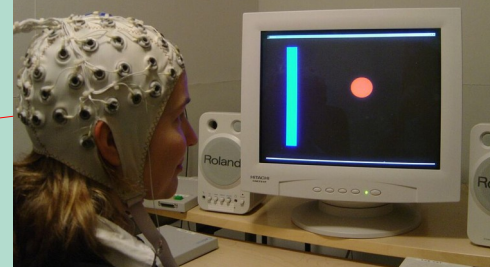
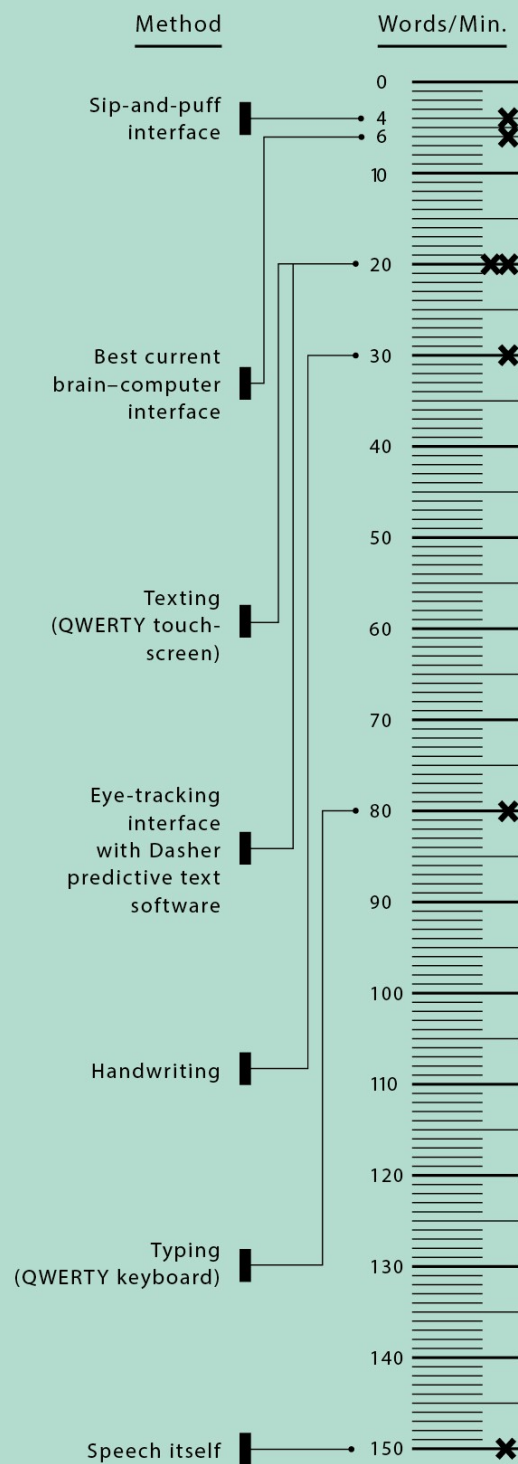

■ Motor imagery	■ Visual P300	■ SSVEP	■ Non-motor mental imagery
■ Auditory	■ Hybrid	■ Etc	

*Kiedy interfejsy mózg-komputer
staną się użyteczne?*

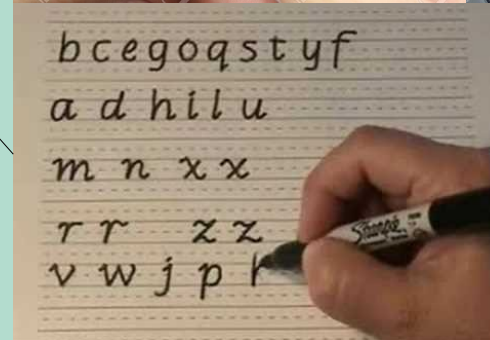

4-6 słów/min

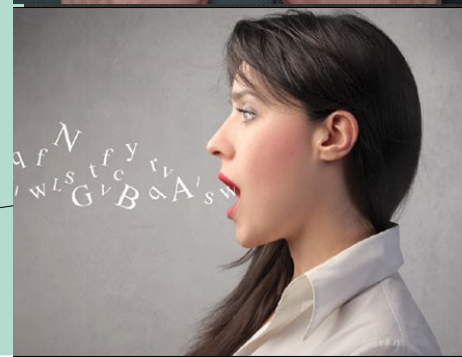
20
słów/
min

30 słów/min

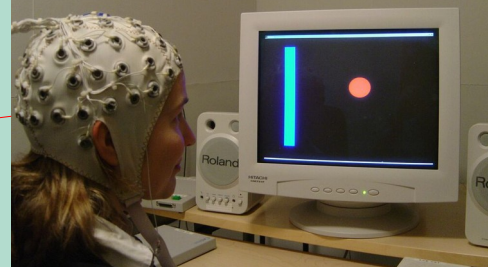
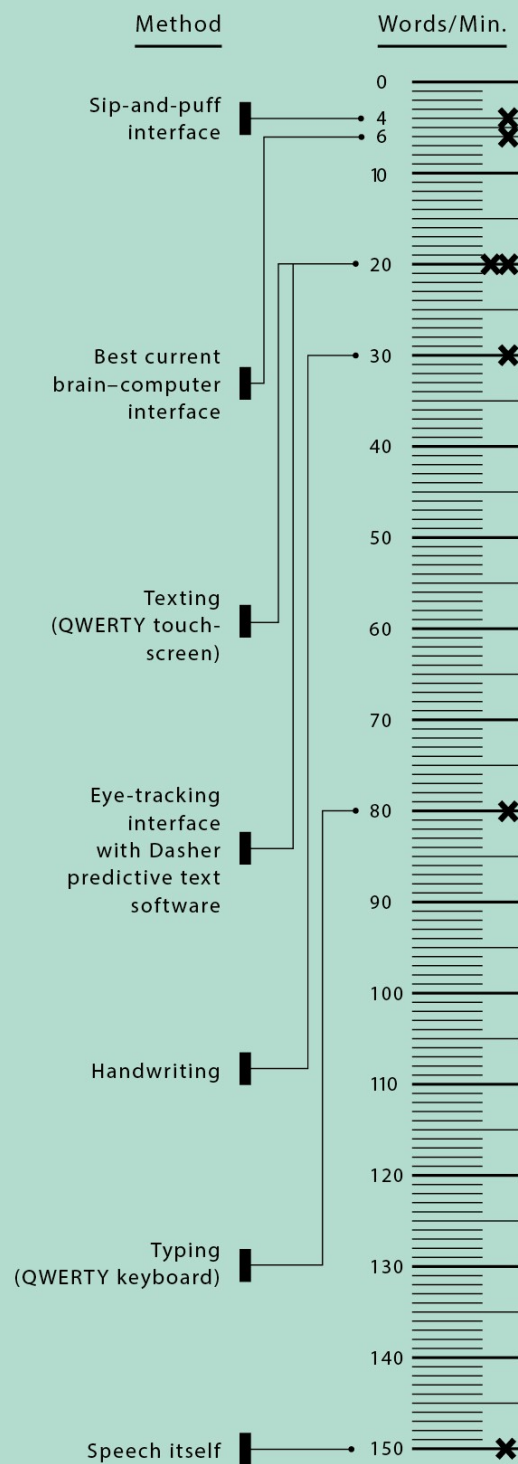

80 słów/min

150 słów/min

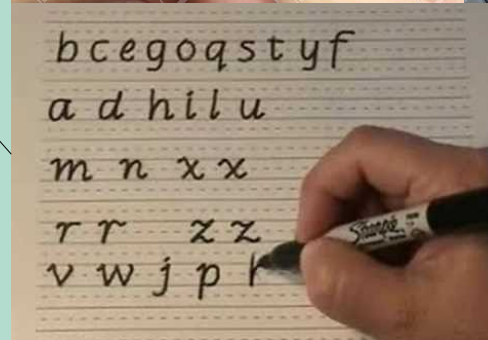

4-6 słów/min

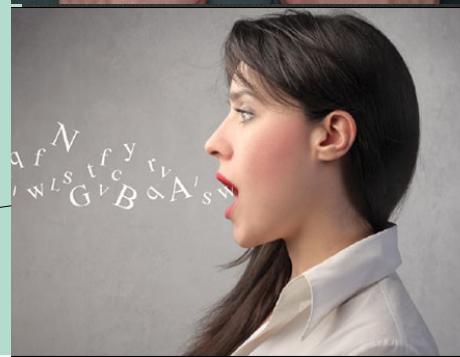
20
słów/
min

30 słów/min

80 słów/min

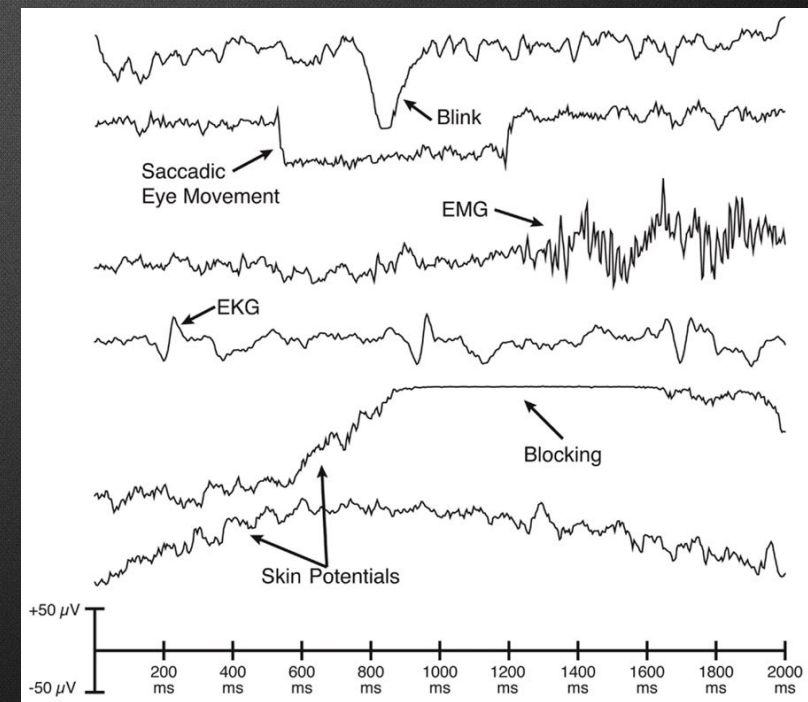
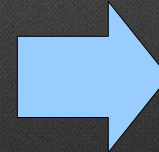
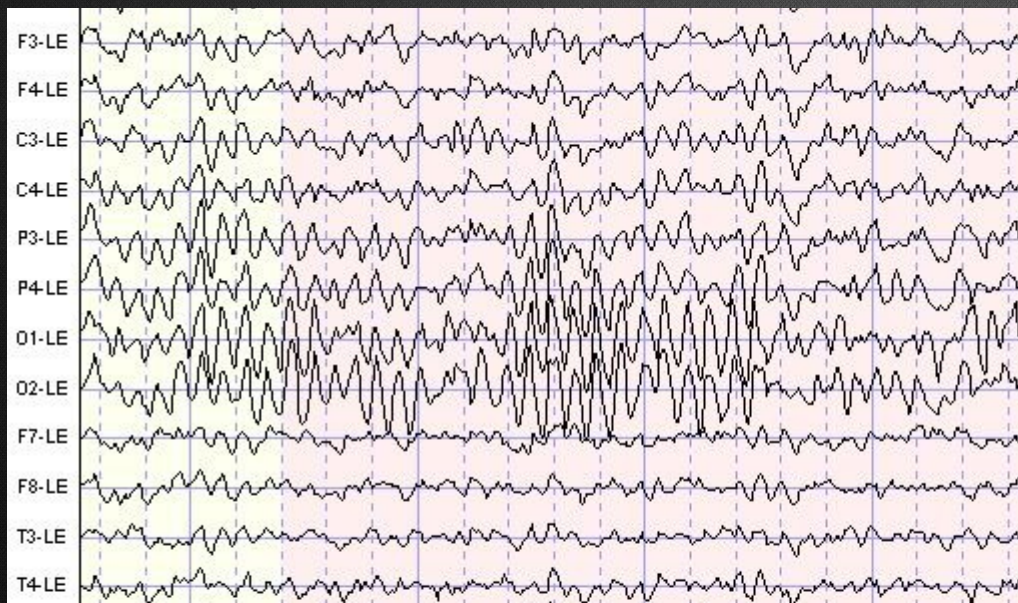
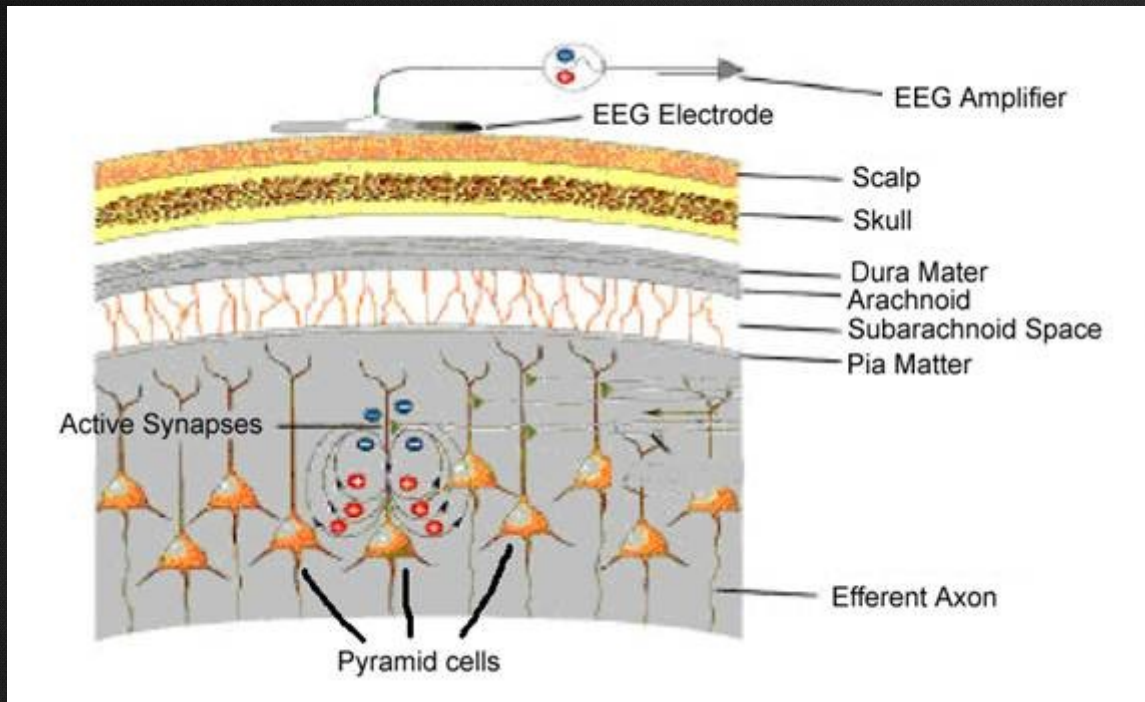
150 słów/min

Dlaczego BCI są tak mało wydajne?

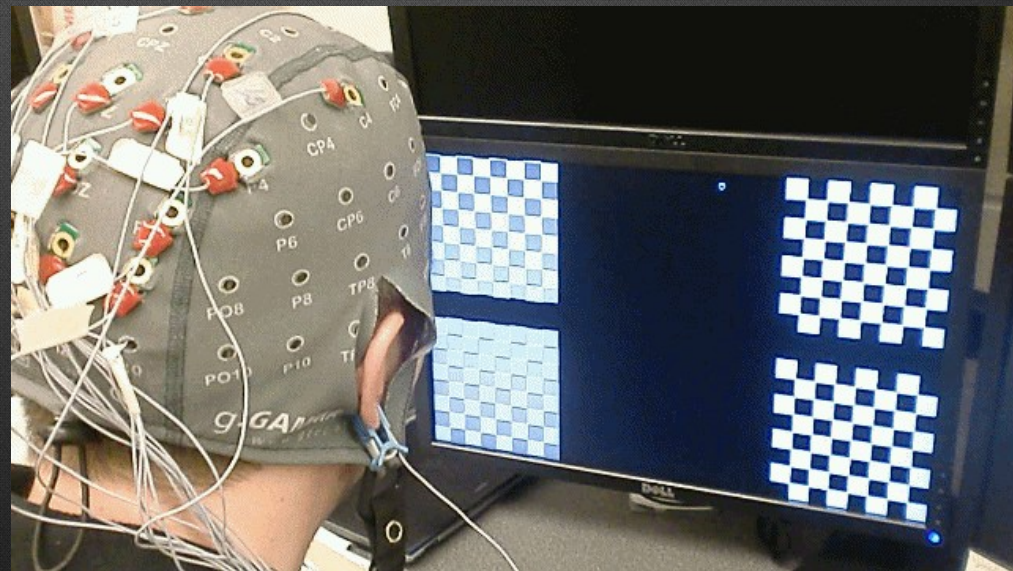
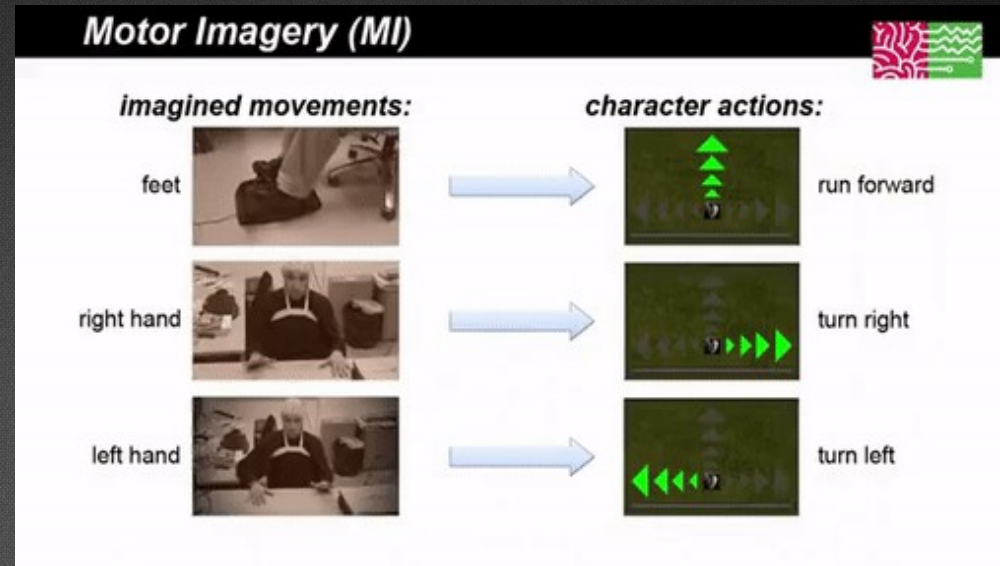
Ograniczenia techniczne (stosunek szumu do sygnału)

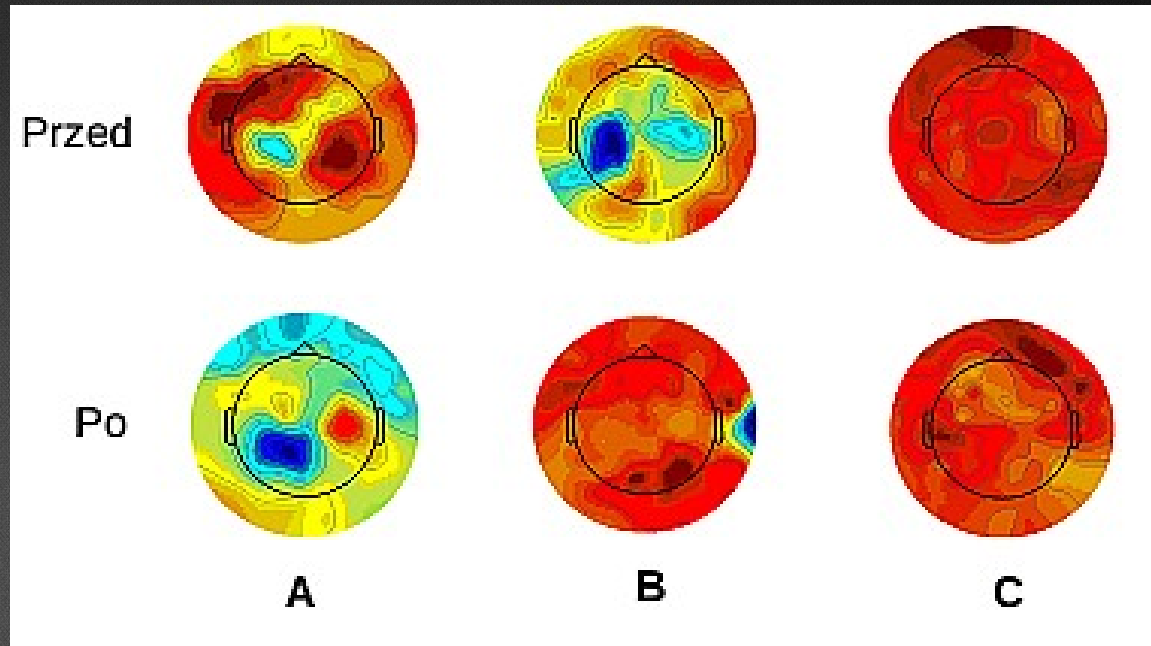
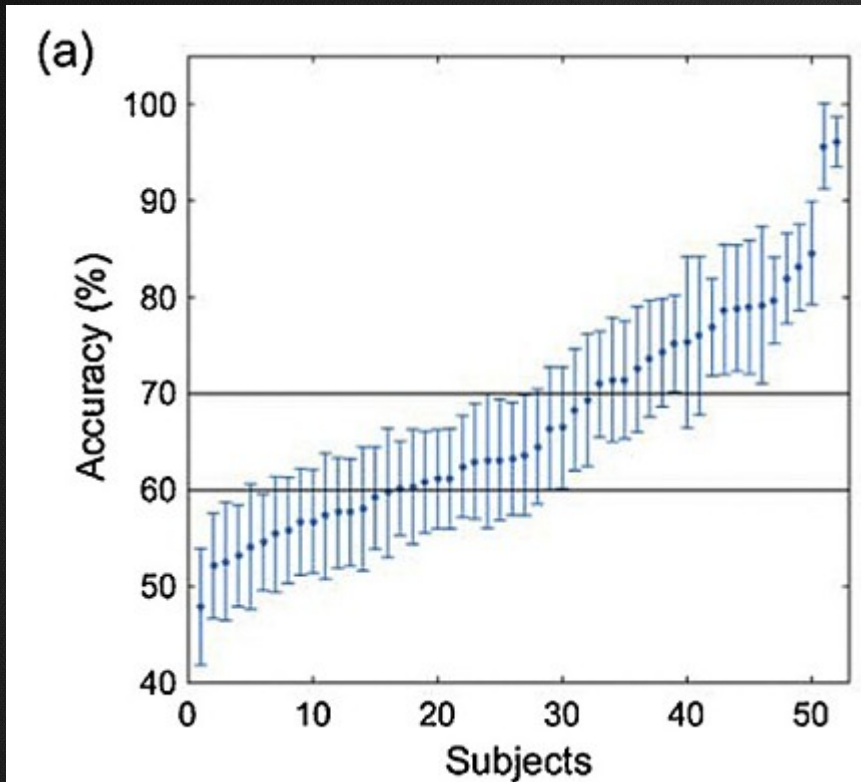
Zmęczenie i przeciążenie poznawcze

A B C D E F
G H I J K L
M N O P Q R
S T U V W X
Y Z 1 2 3 4
5 6 7 8 9 0

Różnice indywidualne - „analfabetyzm BCI”

Zapała, D., Francuz, P., Zapała, E., Kopiś, N., Wierzgała, P., Augustynowicz, P., ... & Kołodziej, M. (2018). The impact of different visual feedbacks in user training on motor imagery control in BCI. *Applied psychophysiology and biofeedback*, 43(1), 23-35.

Zapała, D., Małkiewicz, M., Francuz, P., Kołodziej, M., & Majkowski, A. (2019). Temperament Predictors of Motor Imagery Control in BCI. *Journal of Psychophysiology*.

Niewielki postęp w zakresie rozwoju algorytmów przetwarzania sygnału

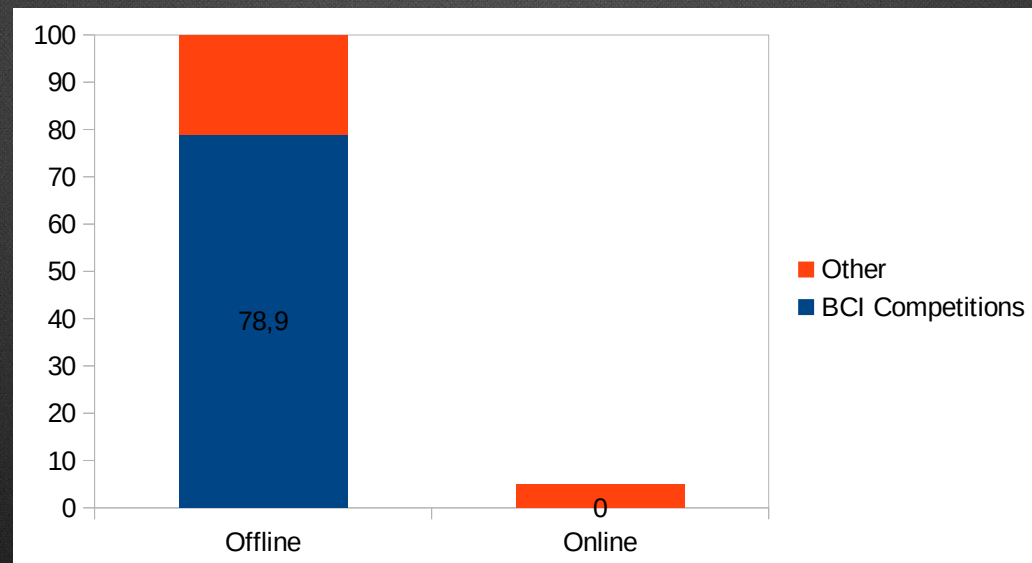
No correspondence was observed between the reported CCA and the year in which the results were published. During the period in question the accuracy of the solutions examined decreased significantly!

year; $B = -0.97$, CI 95%: -1.26 to -0.68 ; $p = 0.005$

BCI Meeting

1999 NY – 22 research groups from 6 countries

2013 Albany – 165 research groups from 29 countries

Wierzgała, P., Zapala, D., Wójcik, G. M., & Masiak, J. (2018). Most popular signal processing methods in motor-imagery BCI: a review and meta-analysis. *Frontiers in neuroinformatics*, 12, 78.

Kiedy BCI staną się użyteczne?

- Wtedy, gdy opracujemy techniki rejestracji pracy mózgu bardziej odporne na wpływ zewnętrznych i wewnętrznych artefaktów w zapisie
- Wraz z opracowaniem metody analizy sygnału potrafiących lepiej odnajdywać wzorce odpowiadające określonym procesom umysłowym
- Gdy możliwe będzie dostosowanie pracy interfejsów do różnic między użytkownikami oraz zmian warunków w trakcie korzystania z urządzenia
- Gdy lepiej zrozumiemy różnice w funkcjonowaniu poznawczym ludzi oraz ich indywidualne wzorce aktywności neuronalnej
- Kiedy nauczymy się tworzyć interfejsy proste w obsłudze, ergonomiczne i w pełni autonomiczne
- Gdy nauczymy użytkowników komunikować się ze światem w ten nietypowy sposób

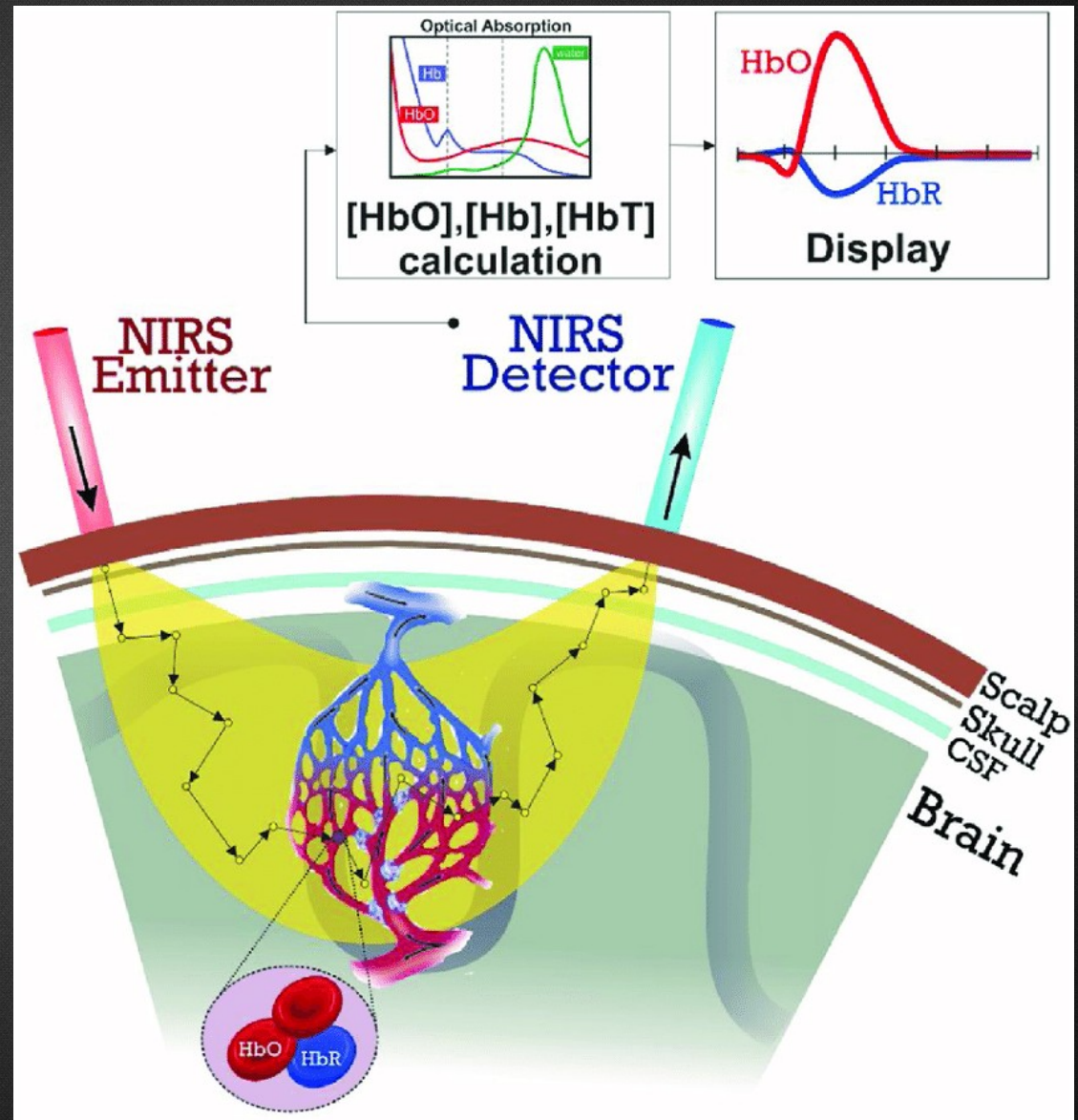

Kiedy BCI staną się użyteczne?

- Wtedy, gdy opracujemy techniki rejestracji pracy mózgu bardziej odporne na wpływ zewnętrznych i wewnętrznych artefaktów w zapisie
- Wraz z opracowaniem metody analizy sygnału potrafiących lepiej odnajdywać wzorce odpowiadające określonym procesom umysłowym
- Gdy możliwe będzie dostosowanie pracy interfejsów do różnic między użytkownikami oraz zmian warunków w trakcie korzystania z urządzenia
- Gdy lepiej zrozumiemy różnice w funkcjonowaniu poznawczym ludzi oraz ich indywidualne wzorce aktywności neuronalnej
- Kiedy nauczymy się tworzyć interfejsy proste w obsłudze, ergonomiczne i w pełni autonomiczne
- Gdy nauczymy użytkowników komunikować się ze światem w ten nietypowy sposób

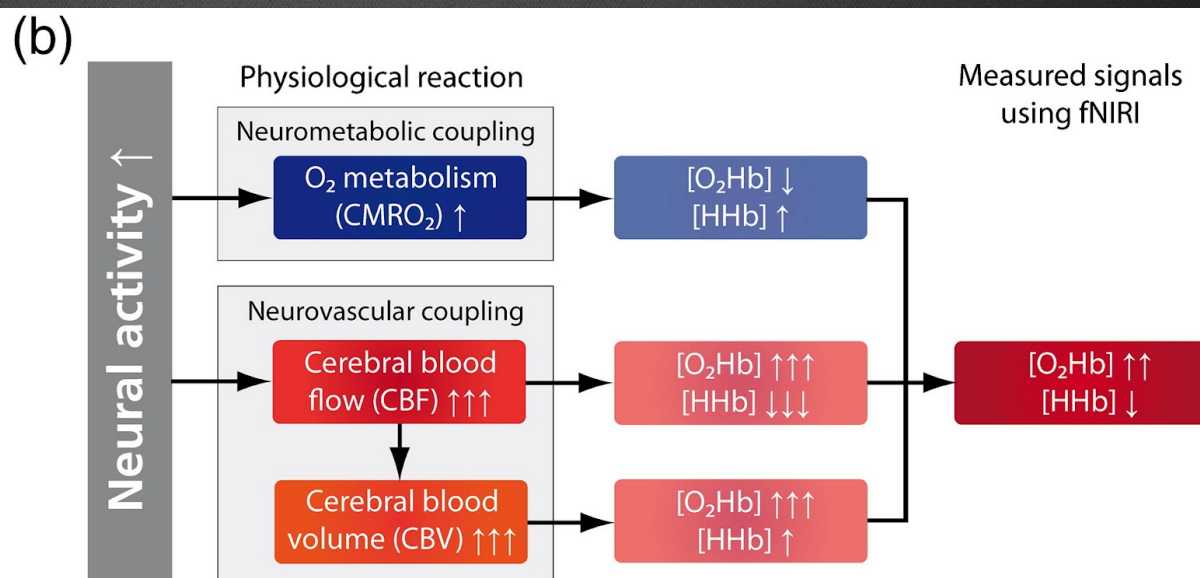
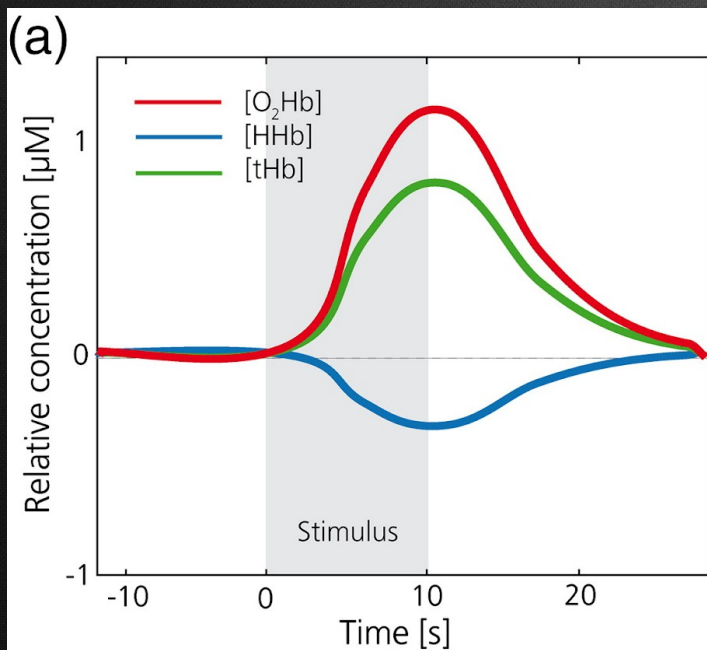
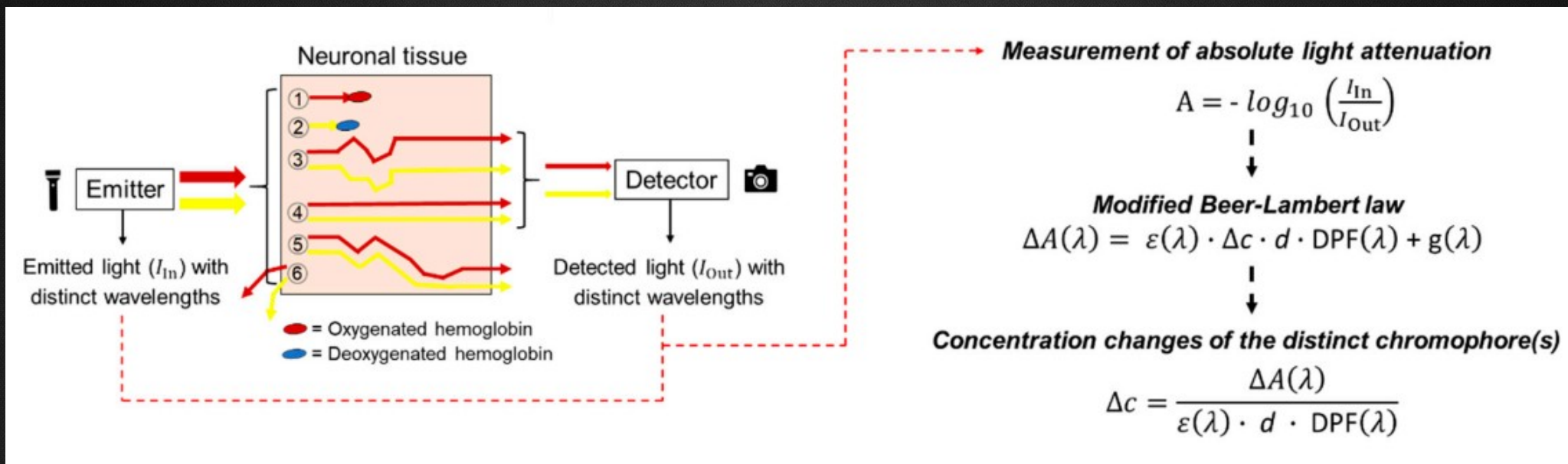

Funkcjonalna spektroskopia bliskiej podczerwieni

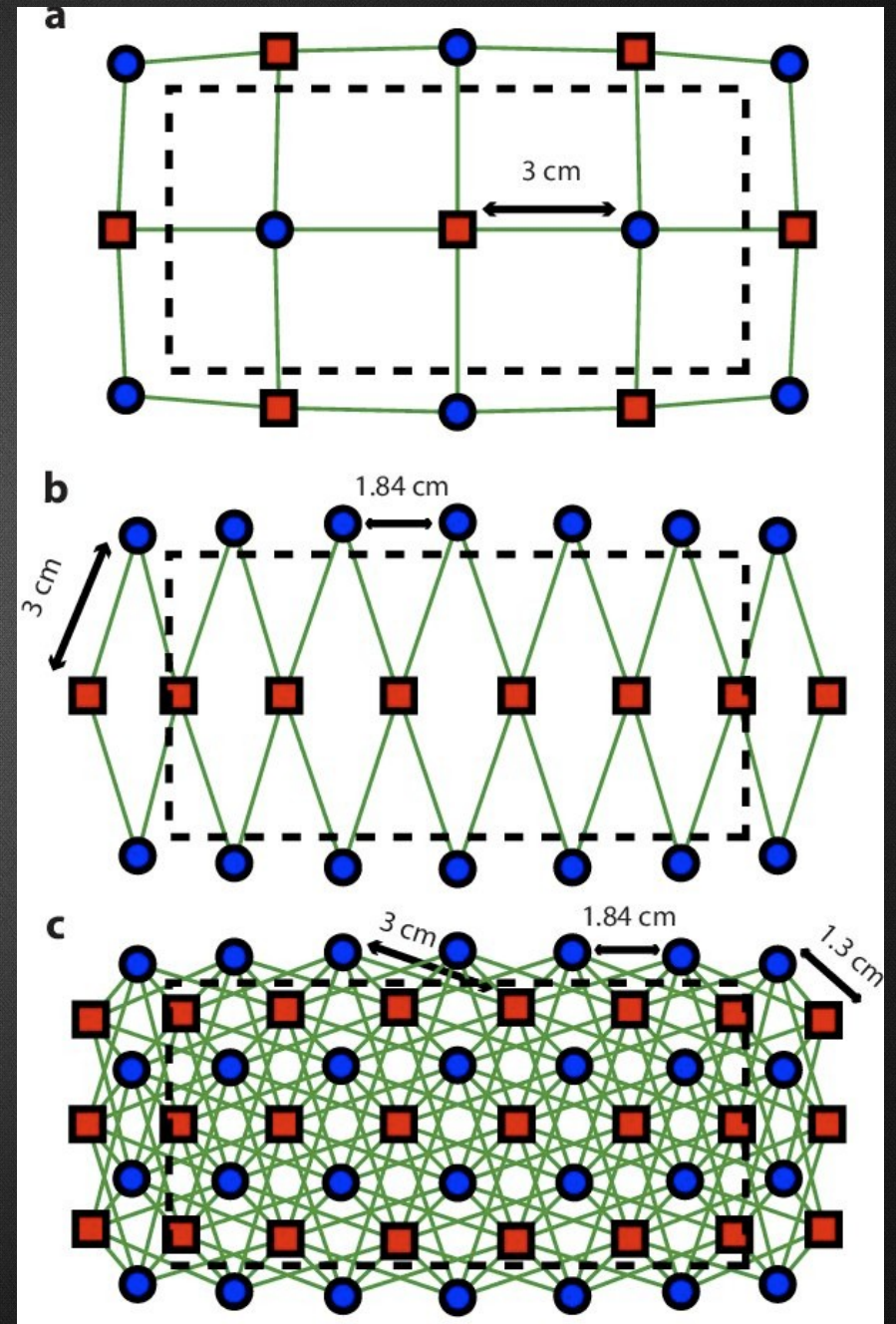
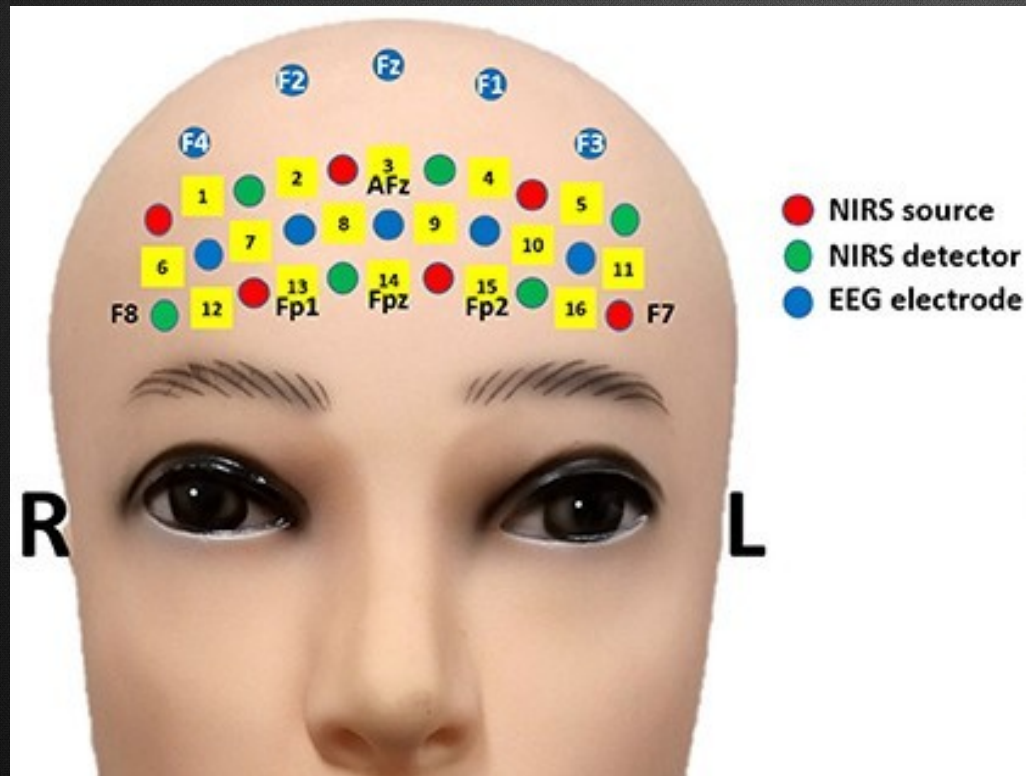
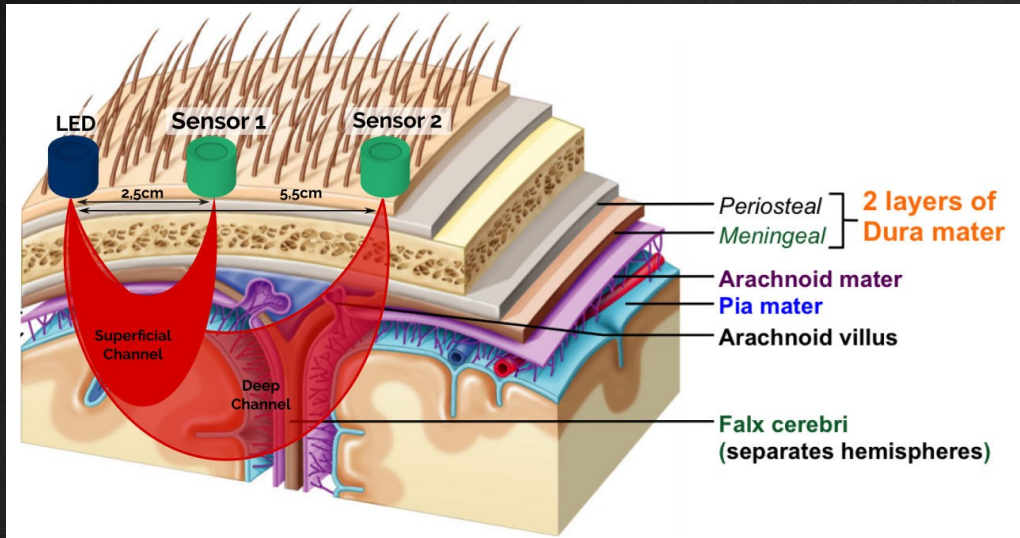

Zasada działania

Zasada działania

Największa zaleta (mobilność)

Dzięki za uwagę!

dzapala@kul.pl

